Mattilsynet

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Farm to Fork - EUs strategi for et rettferdig, sunt og bærekraftig matsystem

Dyrehelse og dyrevelferd – og bærekraft

Karen Johanne Baalsrud, Mattilsynet
Veterinære fagdager, Lillehammer 24.-25. mars 2022

Green Deal (2019)

En tsunami av
nytt klima- og miljøregelverk fra EU.

- Fit for 55 (klimagassutslipp)
- Ny taksonomi for finansmarkedet
- Nullutslipp til luft, jord og vann
- Ny kjemikaliestrategi
- Mm

Europaparlamentet vedtar EUs grønne giv, 11. desember 2019. Bilde fra parlamentet, i ekstradordinær samling om given. Bildet viser EU-kommisjonensleder Ursula von der Leyden. Foto: EU-parlamentet.

En av seks prioriteringer i EU for å nå FNs 17 bærekraftsmål.
De største endringene siden det indre marked ble etablert!

EUs visepresident Frans Timmermans leder gjennomføringen

Vi gjør det for folket, besøk alle medlemsland!

Samarbeid på tvers!

Flere store konkrete planer på plass første hundre dager, bl a F2F

European Commission

Ursula von der Leyen

President of the European Commission

Mission letter

Brussels, 1 December 2019

Frans Timmermans

Executive Vice-President for the European Green Deal

Dear Frans,

Earlier this year, the people of Europe made their voices heard in record numbers at the European elections. They presented us with a mission to be decisive and ambitious on the big issues of our time that are shaping the future of our society, economy and planet.

Changes in climate, digital technologies and geopolitics are already having a profound

FNs bærekraftsmål

Verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030

DET KONGELIGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Meld. St. 40

(2020–2021)

Melding til Stortinget

Mål med mening

Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030

Parisavtalen (2015)

Alle land rapporterer tiltak og gjennomføring hvert femte år

EU-parlamentet vedtok 28.november 2021
- en deklarasjon om at Europa befinner seg i en klimakrise
- en resolusjon om å bli klimanøytral innen 2050
  (bl a Fit for 55, 55% utslippsreduksjon innen 2030)

Dette øker presset på å levere resultater, bl a på Green Deal

European Green Deal

Klimanøytralitet – balanse mellom utslipp og opptak innen 2050
Biodiversitet – beskyttelse av naturen og artsmangfoldet
Farm to Fork-strategien – et bærekraftig matsystem
Sirkulær økonomi – effektiv utnyttelse av natur-ressurser, lang brukshorisont, ombruk og gjenvinning
Energi – verdensledende i grønn økonomi – «dekarbonisering»
Bygninger/renovasjon – minske energiforbruket og energitapet
Mobilitet – renere, billigere og bedre offentlige transportformer

En kursendring for hele samfunnsutviklingen!

Matsystemet er en hjørnestein

Farm to Fork-strategien skal sikre et bærekraftig, rettferdig, sunt, helsemessig trygt og miljøvennlig matsystem

Farm to Fork skal bidra til et **sunt kosthold** og reduksjon av **matsvinnet** gjennom å stille krav til bærekraftig **produksjon, distribusjon og salg**

Matsystemet skal også være konkurransedyktig, motstandsdyktig, og fremme en global bærekraftig overgang

Matkriminalitet skal bekjempes

Farm to Fork (F2F)

Farm to Fork Strategy (europa.eu)

27 handlingspunkter

Metode: «push and pull»
Push – minimumskrav
Pull – insentiver som gjør at aktørene går lenger enn minimumskravene ☺

The strategy sets out both regulatory and non-regulatory initiatives, with the common agric
and fisheries policies as key tools to support a just transition.

Bærekraftig matsystem består av tre dimensjoner; Klima og miljø, Økonomi og Sosial

27 konkrete tiltak i handlingsplanen frem til 2024

FRA JORD TIL BORD-STRATEGIEN
UDKAST TIL HANDLINGSPLAN

De foranstaltninger, der præsenteres i denne handlingsplan, vil
overensstemmelse med principperne for bedre regulering, h
konsekvensanalyser, i det omfang sådanne n

Matloven blir bærekraftig

FORANSTALTNINGER	Vejledende tidsplan	Nr.
- Forslag til en **lovramme for bæredygtige fødevaresystemer**	2023	1.
- Udarbejdelse af en **beredskabsplan, som skal sikre forsyningen af og adgangen til fødevarer**	4. kvartal 2021	2.
Sikring af en bæredygtig fødevareproduktion		
- Vedtage henstillinger til de enkelte medlemsstater vedrørende de ni specifikke mål for **den fælles landbrugspolitik**, før udkastene til strategiske planer under den fælles landbrugspolitik forelægges formelt	Q4 2020	3.
- Forslag til revision af direktivet om bæredygtig anvendelse af pesticider med henblik på at **reducere brugen af, risikoen ved og afhængigheden af pesticider** væsentligt og styrke integreret bekæmpelse af skadegørere	Q1 2022	
- Revision af de relevante gennemførelsesforordninger under plantebeskyttelsesmiddelrammen med henblik på at lette markedsføring af **plantebeskyttelsesmidler, der indeholder biologiske aktivstoffer**	Q4 2021	
- Forslag til revision af **forordningen om statistik over pesticider** med henblik på at afhjælpe datamangler og styrke evidensbaseret politikudformning	2023	6.
- Evaluering og revision af den eksisterende **dyrevelfærd**slovgivning, herunder reglerne om dyretransport og slagtning af dyr	Q4 2023	
- Forslag til revision af forordningen om **fodertilsætningsstoffer** med henblik på at mindske miljøbelastningen fra husdyrbrug	Q4 2021	8.
- Forslag til revision af forordningen om informationsnettet for landøkonomisk bogføring med henblik på omdannelse af dette til et **datanetværk for bedriftsbæredygtighed** med henblik på at bidrage til bred anvendelse af bæredygtige landbrugsmetoder	Q2 2022	9.
- Præcisering af anvendelsesområdet for **konkurrencereglerne** i TEUF for så vidt angår bæredygtighed ifm. kollektive tiltag	Q3 2022	10.
- Lovgivningsmæssige initiativer til styrkelse af samarbejdet mellem primærproducenter med henblik på at **understøtte deres position i fødevarekæden** og ikke-lovgivningsmæssige initiativer med henblik på at **øge gennemsigtigheden**	2021-2022	11.
- EU-initiativet vedrørende **kulstoflagrende dyrkning**	Q3 2021	12.
Fremme af bæredygtig forarbejdning af fødevarer, engroshandel, detailhandel og hotel- og restaurationsvirksomhed		
- Initiativ til forbedring af **rammerne for virksomhedsledelse**, herunder et krav til fødevareindustrien om at indarbejde bæredygtighed i deres virksomhedsstrategier	1. kvartal 2021	13.
- Udvikling af en EU-kodeks, og en overvågningsramme, for **ansvarlig forretnings- og markedsføringsadfærd** i fødevareforsyningskæden	Q2 2021	14.
- Iværksættelse af initiativer med det formål at anspore til **ændring af**	4. kvartal	15.

Mindre plantevern-midler

Nytt regelverk dyrevelferd

sammensætningen af forarbejdede fødevarer, herunder fastsættelse af **maksimalgrænseværdier for visse næringsstoffer**	2021	
- Indførelse af **ernæringsprofiler** med henblik på at begrænse salgsfremme af fødevarer med et højt indhold af salt, sukker og/eller fedt	4. kvartal 2022	16.
- Forslag til revision af EU-lovgivningen om **fødevarekontaktmaterialer** med henblik på at forbedre fødevaresikkerheden, sikre borgernes sundhed og reducere sektorens miljøaftryk	4. kvartal 2022	17.
- Forslag til revision af **EU's handelsnormer** for landbrugs-, fiskeri- og akvakulturprodukter med henblik på at sikre udbredelse og tilgængelighed af bæredygtige produkter	2021-2022	18.
- Styrkelse af koordineringen med henblik på at håndhæve reglerne for det indre marked og bekæmpe **fødevaresvindel**, herunder overvejelse af en eventuel styrkelse af OLAF's efterforskningsmuligheder	2021-2022	19.
Fremme et bæredygtigt forbrug af fødevarer og befordring af omstillingen til sunde, bæredygtige kostvaner		
- Forslag om harmoniseret **obligatorisk næringsdeklaration på forsiden af emballage** med henblik på at gøre det muligt for forbrugerne at træffe sundhedsbevidste fødevarevalg	Q4 2022	20.
- Forslag om krav om **angivelse af oprindelse** for visse produkter	Q4 2022	21.
- Fastlæggelse af bedste praksis for fastsættelse af **obligatoriske minimumskriterier for bæredygtige indkøb af fødevarer** med henblik på at fremme sunde og bæredygtige kostvaner, herunder økologiske produkter, i skoler og offentlige institutioner	Q3 2021	22.
- Forslag til en **bæredygtig ramme for bæredygtighedsmærkning af fødevarer** med henblik på at sætte forbrugerne i stand til at træffe bæredygtige fødevarevalg	2024	23.
- Revision af **EU-programmet for fremme** af landbrugsprodukter og fødevarer med henblik på at øge EU's bidrag til bæredygtig produktion og bæredygtigt forbrug	Q4 2020	24.
- Revision af den retlige ramme for **EU's skoleordning** med henblik på at ændre ordningens fokus i retning af sunde og bæredygtige fødevarer	2023	25.
Reduktion af fødevaretab og madspild		
- Forslag til **EU-mål for mindskelse af madspild**	2023	26.
- Forslag til revision af EU-reglerne om **datomærkning** ("sidste anvendelsesdato" og "bedst før")	Q4 2022	27.

Front-of-pack labelling

matsvinn

Mattilsynet

Målene er fastsatt, **hvordan skal de nås…..**

- ✓ Strengere dyrevelferdsregelverk
- ✓ Obligatorisk ernæringsmerking, dyrevelferdsmerking og bærekraftsmerking
- ✓ Tiltak for redusert forbruk av kjøtt og høyt bearbeidete matvarer (salt, sukker og fett)
- ✓ Redusere matsvinn

EU Platform on Food Losses and Food Waste (europa.eu)

- ✓ Importprodukter skal oppfylle tilsvarende standarder som EU-produktene

Tallfestede mål i EUs Farm to Fork-strategi

Reduce by 50% the overall use and risk of **chemical pesticides** and reduce use by 50% of more hazardous **pesticides**

Reduce **nutrient losses** by at least 50% while ensuring no deterioration in soil fertility; this will reduce use of **fertilisers** by at least 20 %

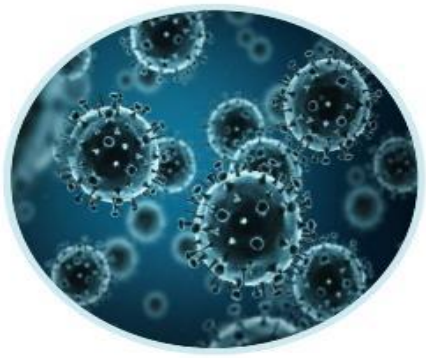

Reduce sales of **antimicrobials** for farmed animals and in aquaculture by 50%

Achieve at least 25% of the EU's agricultural land under **organic farming** and a significant increase in **organic aquaculture**

Save the bees!

Carbon farming

Hindre klimagassutslipp og forbedre jordkvalitet
Bl a

- Vekstskifte
- Redusert/endret gjødsling
- Jorddekke/fangvekster
- Restaurere våtmarker og myr

Det skal lønne seg!

Flere land er i gang, bl a Danmark og Finland

[Commission consults on new EU Soil Strategy (europa.eu)]

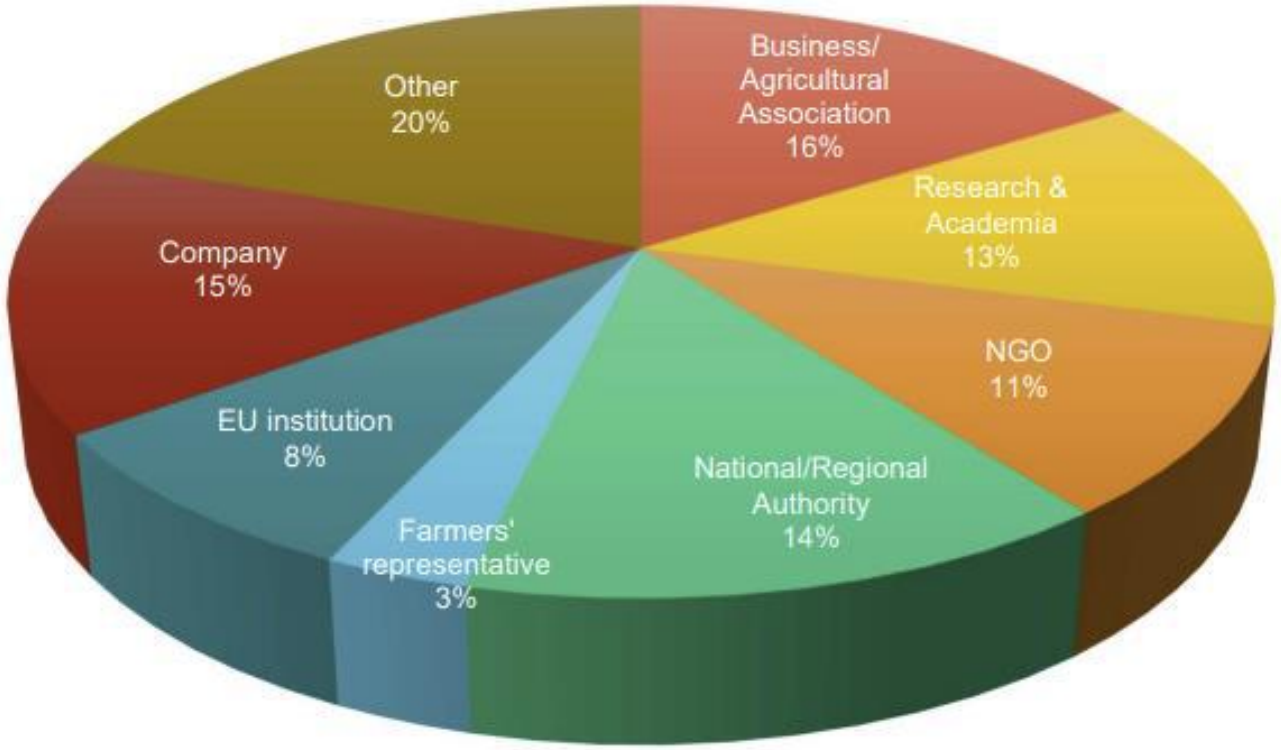

Figure 2: Makeup of stakeholder background of workshop participants

Åpne og gode prosesser i EU –
her er fordelingen av 415 deltakere på workshop i fjor

Slik blir nye ting lov – tiltak for redusert metanutslipp fra drøvtyggere

European Commission

Home > Press corner > Daily News 23 / 02 / 2022

Available languages: English

Daily news | 23 February 2022 | Brussels

Daily News 23 / 02 / 2022

etsa
European Food Safety Authority

English EN Search

ABOUT NEWSROOM TOPICS RESOURCES PUBLICATIONS APPLICATIONS ENGAGE CALENDAR

Home / Publications / Safety and efficacy of a feed additive consisting of 3-nitrooxypropanol (Bovaer® 10) for ruminants ...

Safety and efficacy of a feed additive consisting of 3-nitrooxypropanol (Bovaer® 10) for ruminants for milk production and reproduction (DSM Nutritional Products Ltd)

Published: 19 November 2021 **Adopted:** 30 September 2021

EFSA Journal
on the Wiley Online Library

Read the article

Access the PDF

DOI: https://doi.org/10.2903/j.efsa.2021.6905

Metadata

EFSA Journal 2021;19(11):6905

Keywords: 3-nitrooxypropanol, 3-NOP, 3-nitrooxypropionic acid, NOPA, ruminants, methane reduction, zootechnical additive, environment

On request from: European Commission

Farm to Fork: Innovative feed additive will reduce methane emissions from dairy cows in the EU

Today, Member States have approved the marketing in the EU of an innovative feed additive, as proposed by the Commission. The additive, consisting of 3-nitrooxypropanol, will help to reduce the emission of methane, a potent greenhouse gas, from cows. Commissioner for Health and Food Safety, Stella **Kyriakides**, said: *"Innovation is key for a successful shift towards a more sustainable food system. The EU*

F2F - Hva skjer i Norge

www.skiftnorge.no;
www.matdugnaden.no;
NewTools - FHI

Hvordan kan vi påvirke matsystemet gjennom det offentlige måltidet?

FHI
Folkehelseinstituttet

Søk i nettsi

Forside > Studier > NewTools

NewTools

STATUS: **PÅGÅENDE**

NewTools er et prosjekt som skal gjøre det lettere for forbrukere å velge bærekraftig mat. NewTools skal utvikle skåringssystemer som sier noe om ernæring og om matens klima- og miljøavtrykk, og som kan gjøre matsystemet mer klimavennlig.

Kontakt Få siste nytt

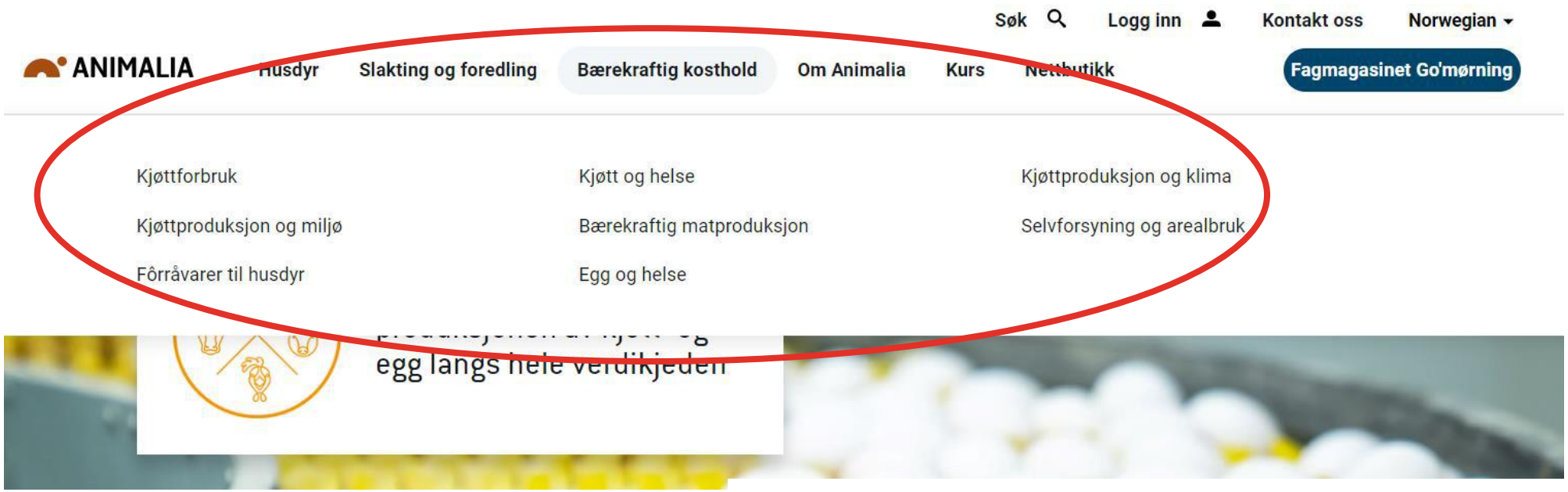

08.03.2022

Husdyrene er avgjørende for norsk matsikkerhet

Martin Haaskjold Inderhaug, Fagsjef - bærekraft

Dyrevelferd

[EU Platform on Animal Welfare (europa.eu)]

Etter publikumshøring (40 000 innspill!) -
Bredt sammensatte paneler med eksperter, politikere, næringer og NGOer

Nytt regelverk vil komme som forordninger.
Hvor stort handlingsrom får vi nasjonalt?
Vi deltar i ekspertgrupper

Front of pack-labelling (FOP)

- Ernæringsmerking
- Bærekraftsmerking
- Dyrevelferdsmerking

Dyrevelferdsprogrammene blir viktige her, veterinærene er nøkkelpersonell

Veterinær Syver Kyllingstad (t.h) og produsentene Kristin Helene Jakobsen og Kristian Dæhlin har besetningsgjennomgang på Windju Gård. Fotograf: Tun Byrå

– Alle bransjer har dokumentasjonskrav. Dyrevelferdsprogrammene er et system som er godt egnet til å ha god dialog med produsentene gjennom hyppigere besøk og kontinuerlig oppfølging, sier veterinær Syver Kyllingstad

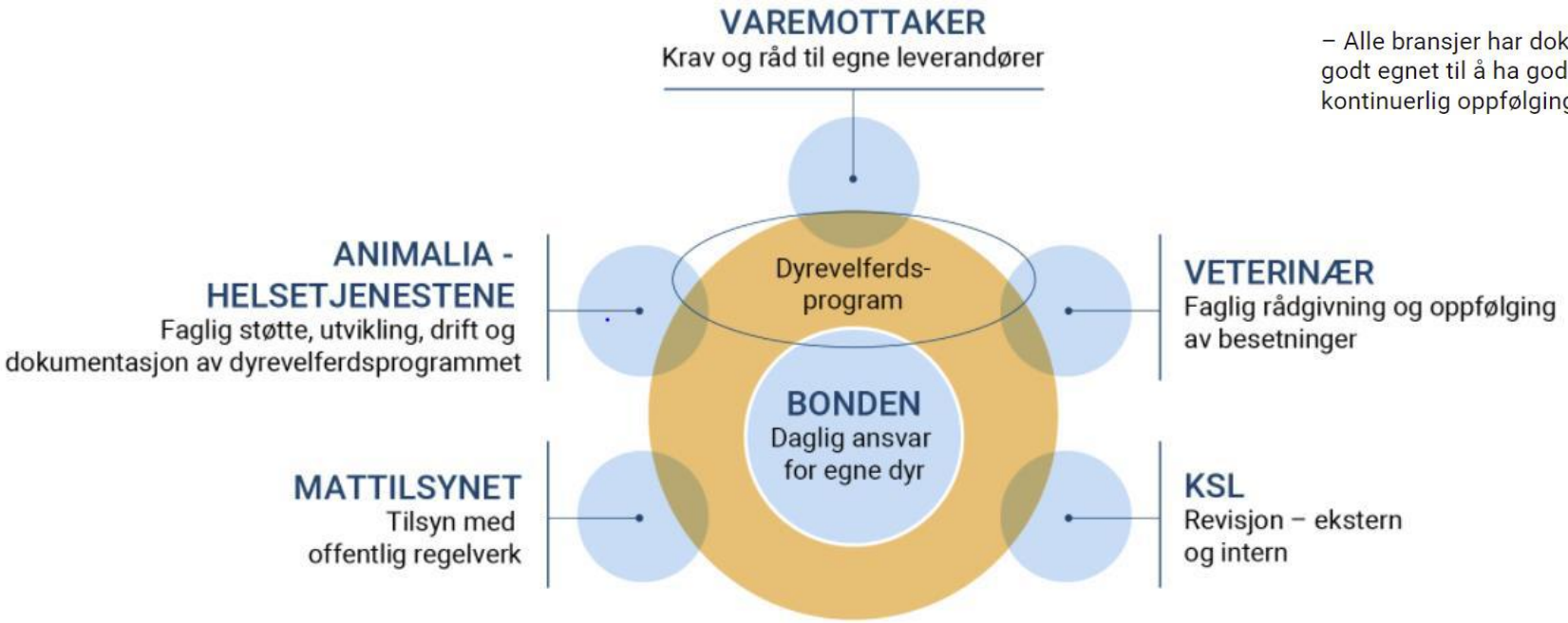

TILLIT!

Mattilsynet

Mulige merkeordninger – helse og bærekraft

Nutrient-specific labels - examples		*Summary labels - examples*	
Numerical ***(Option 1)***	*Colour-coded* ***(Option 2)***	*Endorsement logos* ***(Option 3)***	*Graded indicators* ***(Option 4)***

Fra Inception Impact assessment – Food Information and composition (2020)

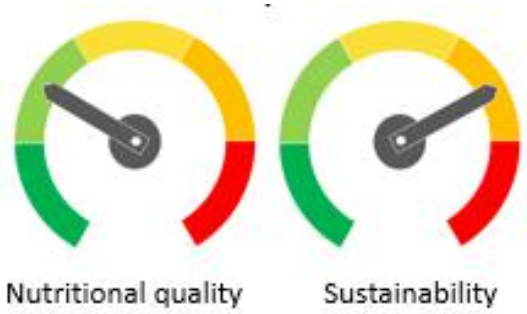

Fra NewTools (FHI)

Dyrevelferdsmerking i Danmark

Dyrevelfærd

Den gode smag hænger naturligvis sammen med det gode liv. ANTONIUS® landmænd ved, hvordan en gris trives: Søerne går frit i rene, tørre stier. Smågrisene fødes i stalden og vænnes først fra soen efter minimum 28 dage. Halekupering er ikke tilladt. ANTONIUS® grise har 30 procent mere plads at røre sig på i forhold til konventionelle staldgrise. Der tildeles dagligt frisk strøelse, som giver grisene rig mulighed for beskæftigelse. ANTONIUS® tildeles derfor hele to ud af tre hjerter i det statslige dyrevelfærdsmærke; Bedre Dyrevelfærd.

Bedre Dyrevelfærd

Antonius

Opskrifter | Sortiment | Vores initiativer | Om ANTONIUS®

MØRT & SMAGFULDT

ANTONIUS® står for mørt, saftigt og velsmagende grisekød, og er mange forbrugeres foretrukne gris siden 1976. ANTONIUS® er opdrættet ud fra et fast regelsæt til slagtevægt, kødprocent samt krav om krydsning med altid minimum 50% Duroc-griserace, der giver den særligt smagsgivende, intramuskulære fedtmarmorering. Efter slagtning modnes kødet i 3 dage, hvilket giver mørhed til smagsoplevelsen.

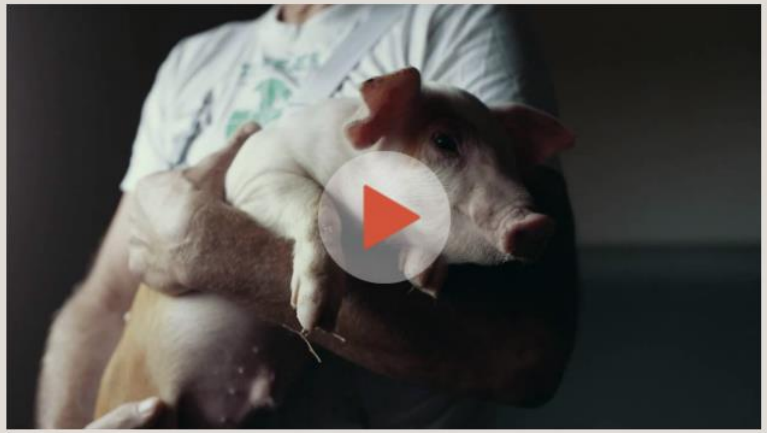

Mattilsynet

Bærekraft-verdien av god helse er lite synlig

Sikre trygg mat og tillit

Tabell 2: Antall registrerte sykdomstilfeller etter innenlands smitte av Salmonella, Campylobacter, Yersinia, Shigella, Listeria, EHEC (MSIS).
(Kilde: Folkehelseinstitutt.)

SYKDOM	2018	2019	2020
Campylobacteriose	1 226	1 551	1 469
E. coli EHEC	269	246	203
E. coli-enteritt unntatt EHEC	190	191	88
Listeriose	23	23	25
Salmonellose	232	318	162
Shigellose	21	36	13
Yersiniose	70	47	49
Totalt	**2 031**	**2 439**	**2 009**

** Tall for 2020 ikke ferdig ennå (sist oppdatert 12.02.2021).*

Danskene går nye veier…

YouTube-link: [Hvad fuck er en bælgfrugt]

Vår stående utfordring:

Hjelp husdyrnæringene med å produsere sunne råvarer på en bærekraftig måte, med god dyrevelferd.

Vinne forbrukernes tillit!
Dokumentasjon
Kommunikasjon

Dette er også essensen i F2F

To år uten påvist fotråte på sau

Siden første tilfelle av ondarta fotråte ble påvist i 2008, er det lagt ned en massiv og viktig innsats for å bekjempe smitten, både fra sauenæringa og det offentlige. To år uten nye påvisninger gir grunn til optimisme, men det er fortsatt nødvendig med årvåkenhet.